

VOINTA POPORULUI

On. „Palatul Cultural” pentru Bibliotecă
Arad

ABONAMENTUL:

un an . . . . . 160 Lei.
jumătate an . . . . . 80 Lei.
trei luni . . . . . 40 Lei.

◆ ORGAN OFICIAL AL „FASCIEI NAȚIONALE ROMÂNE” ◆
APARE ÎN FIECARE DUMINECĂ SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:

Arad,
Strada Vicențiu Babeș Numărul 6

Preasfinția Sa Domnul

IOAN I. PAPP

Episcop ort. român al Aradului, Ienopolei și Halmagiului, precum și al părților adnexate din Banatul—Timișan, membru al ordinului Coroana României în gradul de Mare oficer și medalia de aur Răsplata muncii pentru biserică,

provăzut cu sfintele Taine, a adormit în Domnul în reședința Sa episcopescă, Mercuri în 21 Ianuarie 1925 în etate de 77 ani și după o arhipăstorie de 22 ani.

Rămășițele pământești ale Inaltului defunct, așezate în sala reședinței episcopicești, se vor strămuta cu procesiune bisericească la biserica catedrală, Vineri în 23 Ianuarie a. c. la orele 4 după amiază, unde se va face privighiera de noapte prescrisă prin ritualul bisericesc.

Sâmbătă în 24 Ianuarie 1925, la orele 10 dimineața, se va începe rânduiala înmormântării și după aceasta, rămășițele pământești ale răposatului Episcop, vor fi duse la gară, iar de acolo transportate la sf. biserică din Pocioveliste și Duminică în 25 Ianuarie a. c. vor fi așezate spre vecinica odihnă în cripta zidită spre acest scop.

Serisul la noi.

Dictonul de odinioară al lui Eliade Rădulescu este urmat și azi. La noi există o patimă a scrisului cu orice preț. Oameni cu atribuții largi în conducerea statului se simt mereu obligați să scrie la gazetă câte-un articol și nu rareori ne este dat să vedem cum mulți din aceștia constată și afirmă în publicitate neajunsurile ramurei de administrație, a cărei bun mers în mare parte ar depinde dela ei. Se crede, că prin aceasta s'a făcut totul, tocmai așa dupăcum în sistemul nostru administrativ i-se atribuie o exagerată importanță inspecțiunilor continue, cu inutile și șablonice procese-verbale de așa numită „verificare”

Aceasta este, dacă nu un abuz, o dureroasă dovadă a cercului vicios, în care se învârtă concepția asupra modului de a se face administrație, la noi.

Și ca să rămânem la scris, de fapt se scrie prea mult la noi, în raport cu ceea ce se face. Uitați-vă numai la vitrinele librăriilor și numărați broșurile în cari se tratează problema noastră monetară. V-ți constata un număr exorbitant de mare. Moneta noastră totuș stă sub aceea bulgară. Pentru că numai se scrie despre ea, dar nu se face nimic pentru îmbunătățirea ei.

Sau un alt exemplu. La congresul agricol din anul trecut, s'a constatat tocmai de un marcant membru al Ministerului de agricultură, starea precară în care se află agricultura, și că puținele și primitivele legi, câte le avem pentru organizarea ei, cad în desuetudine prin neaplicare. Cu aceste constatări a fost de acord și cealaltă lume oficială din acelaș minister, care a asistat la congres.

Nu este ridicol aceasta, când tocmai ei sunt însărcinați cu executarea? În acelaș timp fiecare se ocupă și cu scrisul, și o revistă de specialitate își are redacția tocmai în minister. Concepția greșită despre rostul scrisului este deci vădită.

Asemenea exemple am putea înșira până la infinit pe toate terenele de administrație publică.

Pretutindeni se scrie și se vorbește mai mult decât ce se lucrează. Și este caracteristic în aceasta privință scrisul la noi, nu numai pentru că oamenii puși în fruntea unor instituții publice să lucreze activ, se mulțumesc cu scrisul câtorva articoli sau studii, dar nici când se soluționează o problemă pe cale legislativă, soluționarea nu se sprijină pe rezultatul muncii unei colectivități. Legi de mare importanță se aduc fără consultarea oamenilor competenți măcar în urma scrierilor lor, cu cari se pierde atâta energie. Protejatul zilei își face atunci un titlu de glorie, de a crea ceva cu disprețul tuturor celorlalți, cari ar putea să spună și ei vre-un cuvânt.

Iată cum la noi scrisul se practică pe un calapod întors, fără rostul practic dorit. Dacă faci parte din apar-

Proiectul de program al „Fasciei Naționale Române” — POLITICA AGRARĂ. —

(Continuare.)

Tot pe calea emulației vom putea să ridicăm nivelul gospodăriilor sătești, premiind semerial sau anual copiii cei mai frumoși sau mai voinici, idem asele cele mai curate și mai bine îngrijite.

În direcția aceasta vom face în hori. niște adevărate șezători care să glorificăm și să preluăm costumele naționale cele mai estetice, fetele cele mai vrednice, precum și forța fizică a tineretului nostru dela sate.

Pentru a răspândi printre sădăni uzul săpunului, statul va lua prețul birului și costul à 12 g. săpun, ce se va înapoi în natură fiecărei gospodării. Interenționismul practic astfel e cât poate de rodnic.

Vom întinde acest intervenționism sanitar pâna în viața intimă a țaranului, echipele volante sanitare vor da tinerilor de ambele sexe nu numai noțiuni elementare de igienă sexuală, dar cele necesare aplicării acestora. Vom privitor la nașteri și creșterea copiilor.

Vom merge și mai departe și la sate și la orașe. Înalta dregărie a sănătății va da prin procedee practice după sistemul aselilor „Cuisines Populaires” eliene muncitorimeii povește prietoare la alimentație și prepararea bucatelor.

Zadarnice sunt cuceririle revoluției fasciste, dacă efectele lor

nu se vor resimți și în felul de a mânca al claselor de jos. O clasă țărănească și o muncitorime orașenească cât de înstărită care s'ar hrăni mizerabil, nu vor fi folosit decât în aparență, de ridicarea lor socială și economică.

Vom interzice consumul alcoolului artificial, și-i vom lovi cu taxe exorbitante alcoolul de vin, care va fi îngăduit numai cu îngrădiri mari.

Vom crea dispensarii și farmacii pentru fiecă sat, având peste 2000 de locuitori. Idem la fiecă fermă model a plășii vom stabili și un oficiu de analize alimentare, care va avea și controlul morilor și brutăriilor sătești. El va cerceta în special, ca sătenii să nu consume făină mucegăită, sau mălai stricat. Idem vor constata și calitatea celorlalte alimente debitate la sate în localuri fixe, sau de către negustorii ambulanti.

Deasemenea vom numi câte un medic pentru fiecă comună, având peste 2000 locuitori. Acești medici vor avea și concesiile farmaciei sătești respective. Nici un medic sau farmacist nu-și va primi dreptul de exercitare a profesiei, până nu va fi un an, ca medic sau farmacist rural.

Pentru încurajarea instalării benevole la sate a unui mare număr de medici și farmaciști, fii de țărani, statul le va acorda

mari avantajii materiale și recompense onorifice.

În fine, statul fascist va face din combaterea și stăpîirea bolilor cari decimează satele, o chestiune primordială de stat și o va rezolvi în consecință. Pentru aducerea la îndeplinire a acestui postulat, va încerca totul și va face cele mai mari jertfe.

Și dacă nu va fi în de-ajuns, medicii orașelor, vor fi mobilizați pe contingente și la nevoie se vor aduce și medici din afară de hotarele țării, până când sifilisul, blenoragia și frigurile palustre, boli cari ruinează țărâni-meia, vor fi desființate. Aceeași râvnă neobosită se va depune și pentru apărarea sănătății maseselor muncitorești dela orașe.

(Va urma.)

— *Despărțământul Arad al asociațiunii „Astra”, laudă harnicului ei Președinte și comitet, a aranjat o serie de conferințe, ținute de unii dintre cei mai luminași bărbați ai noștri. Aceste conferințe sunt atât de instructive — fie care în felul ei — că noauă celor mai mici nici 10 vieți nu ne-ar fi deajuns să cetim, călătorim, studiem etc, ca să ajungem la așa rezultate și totuși când toate aceste lucruri le putem avea în timp de 2 ore din gura de aur a savanților, nu ne opintim să-i cercetăm măcar cu astfel de ocazii în Palatul Cultural ci... știe Dzeu sf. cu ce ne petrecem timpul.*

Despre ce dăm noi dovadă prin abținerea noastră dela astfel de conferințe?

tul administrativ al statului, scrii pentru că crezi, că trebuie să o faci, dacă lucrările tale nu le poți îndeplini; dacă ești scriitor de profesie ești menit să-ți rămâie rezultatul cercetărilor și studiilor pururea pe hârtie, fără a le vedea cândva aplicarea practică, fie prin conlucrare directă, fie prin consultare numai. De aceea ne gândim la dictonul proverbial al lui Eliade Rădulescu, când medităm asupra stării și rostului scrisului la noi. Ar trebui să se facă odată o clarificare a competențelor, o diviziune mai pronunțată

a muncii, fără de care azi nu se poate închipui progres și să se stabilească cine trebuie să scrie, pentru că să folosească neamului și cine să stea la postul de om practic ce i-s'a încredințat, și numai după ce și-a îndeplinit datorițele în această calitate să se simtă obligat și în drept a scrie. Dacă nu se poate și nici n'ar fi bine să se împedice total o imixtiune a unuia pe terenul celuilalt, totuși haosul de azi, nu poate fi expresia adevăratei și a înțelegătoarei griji pentru binele neamului. R.

Fugind de politică...

M'am hotărât în mod irevocabil să nu mă mai amestec în chestiunile politice. Și iată de ce. Constituția țării noastre modificată sau alcătuită—cum le place unora să spună—într'un articol prevede că presa este liberă în meseria ei, afară de cazul când țara este în război, în acest caz presa fiind supusă cenzurii.

Să fiu drept. Într'un articol din numerile trecute „Prin unire la isbândă” am înjurat nițel jidanii dela banca Marmorosch Blanck cari au pus piedecă dlui ministru de finanțe atunci când a încercat să contracteze un împrumut pentru refacerea gospodăriei noastre naționale și în aceeași scriere am recunoscut unele merite ale dlui V. Brătianu și cu cari dsale îi place în orice împrejurare să se mândrească. Balanța apăsând mai mult de partea dlui ministru de cât a internaționaliştilor de la banca M. Blanck, articolul a trecut pe sub cenzură fără a fi modificat.

Acelaș caz și cu un alt articol „Spre normalizare...” unde pentru a sustrage de sub atențiunea cenzurii conținutul lui în care am arătat că facem progrese în ce privește normalizarea, ca racui pe uscat, am făcut însă unele aluzii la meritele dlui V. Brătianu și articolul a trecut așa cum l'am scris.

În numărul din 10 l. c. în articolul „Legalitatea mai presus de toate” după o expunere amănunțită a stării lucrurilor am căutat să atrag atențiunea tuturor asupra faptului că, până când nu se va intra în legalitate, vom continua a înota în haosul de nemaipomenită anarhie care stăpânește azi toate clasele sociale.

mai mare bunăvoință, noi nu ne putem duce la îndeplinire chemarea noastră.

Totuși eu personal renunț de a mai scrie despre politică. Voi scrie despre alte neajunsuri.

Îmi aduc aminte că în vară am scris într'o notiță că prefectul județului Solnoc-Dobâca a făcut cu multă paradă o inspecție prin județ și după ce a constatat tot ceace nu trebuia, neglijând în același timp ceace ar fi trebuit să constate, în câteva zeci de procese verbale a înscris doleanțele poporului și aceste hârtii în număr complet azi încă figurează între actele nerezolvate, afară doar de câteva cari au fost scoase în cursul recente alegeri de deputat ce a avut loc și care alegere pe acolo va rămânea proverbială, au fost rezolvate. Bine înțeles rezolvarea a câtorva doleanțe nu se datorește voinței dlui prefect de a-și face datoria, ci doar în dorința de a câștiga ceva partizani politici, indispensabili în asemenea situații. Natural că graba cu care a aruncat câteva favoruri unor oameni cari pretind că reprezintă voința poporului, nu l'au ajutat, din contră l'au pus într'o situație tragicomică. Și, Doamne, ce simplu putea să se salveze, un singur lucru trebuia să facă și se alegea deputat candidatul susținut de d-sa. Dar ce să-i faci, e omul care nu înțelege să facă bine la toți oamenii, ci numai aceloră dela cari aude cuvinte de laudă sau vorbe goale de îmbălbătare; asta-i nenorocirea ce a cuprins în mireajul ei pe potențații zilei de azi, ei nu văd mai departe — să o spun românește — de cât numai până la vârful nasului mai departe pentru ei este întunerecul și probleme lăsate să le desvăluiească viitorul; ei nici nu socotesc în mod rațional ce-ar putea aduce ziua a doua.

Era un timp, și nu de mult, când zările ne serveau cu știri dintre cele mai alarmante și cari pe acele vremuri puseseră pe gânduri pe mulți dintre noi. S'a dovedit anume, cu acte oficiale că populația județului Solnoc-Dobâca descrește și că această descreștere a luat un avânt amenințător; s'a susținut în cele din urmă părerea că se impune luarea de măsuri grabnice pentru salvarea poporului din gura morții, altfel suntem amenințați că mortalitatea oamenilor cauzată de tuberculoză, sifilis și alte boli venerice răspândite ar putea distruge locuitorii întregului județ. Au trecut de atunci aproape 5

ani, dacă am luat eu vre-o măsură atunci au luat și cei în drept iar cum eu nunumai că nu fac parte din personalul Ministerului sănătății dar n'am nici o trecere pe acolo, n'am putut întreba barami de sănătatea oamenilor, în felul acesta nu s'a luat nici o măsură și par'că nimeni nu se gândea că în acel ținut pier cu nemiluita oameni, frați de-ai noștri și cari nu se pot ajuta.

Dacă ni-se interzice să ne amestecăm în chestiuni politice, nu ni-se va putea interzice să cerem conducătorilor țării noastre ca pe lângă orice sacrificiu să se redea sănătatea oamenilor. Acest punct figurează în programul nostru și nu vom înceta a-l repeta atâta timp cât nu va fi luat în considerare. Aflăm explicații la toate potlogăriile ce se fac în numele poporului, le aflăm asemănare în toate statele așezate pe globul pământului, însă a lăsa poporul să fie decimat de boale este o crimă și nu aflăm nici o scuză, cu atât mai puțin bugetul Statului care la nevoie poate fi modificat după trebuință.

De aceea, cerem și se impune în mod imperios luarea de măsuri pentru a combate boalele cari amenință existența poporului nostru și de va fi nevoie ca toate impozitele să fie modificate, trebuie să se aile fonduri pentru stărpirea boalelor. Dela această măsură depinde în bună parte existența țării noastre pentru care am jertfit atâta cât pentru orice altceva n'am mai putea jertfi.

At. M.

DI Goldiș totuși a vorbit la Cluj. Marele nostru luptător ardelean, dl Vasile Goldiș, a ținut o vastă conferință la Cluj — în cadrul conferințelor aranjate de „Societatea de Mâne” — în care a orătat pe larg durerea Ardealului și totodată a expus cele 10 puncte primite ca bază de fuziune a partidului național cu partidul țărănist. Aceste puncte au fost redactate împreună cu domniile Iuliu Maniu, Mihai Popovici și V. Madgearu.

AVIZ.

Se aduce la cunoștința tuturor acționarilor, că adunarea generală de constituire a „Bancii Românilor” se va ține sinea de 25 Ianuarie 1925 biroul dlui dr. Romul Coțigă, avocat, Arad, Bulevardul Regina Maria Nr. 9, cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale alegerea președintelui adunării generale și alor 2 verificatori ai procesului verbal;
2. Constatarea asigurării capitalului social, potrivit punctului 2, art. 1 C. Com. Trans;
3. Luarea hotărârii relativ la înțelegerea societății anonime;
4. Votarea statutelor;
5. Comunicarea numelor membrilor în Consiliul de administrație numiți fondatori pe primii 3 ani și alegerea cenzorilor;
6. Descărcarea fondatorilor.

Potrivit art. 155 din C. Com. Trans adunarea generală de constituire are capacitatea de a lucra numai atunci, dacă vor fi prezenți, — în persoană sau prin mandatar, — cel puțin 7 acționari, cari reprezintă o treime din totalul acțiunilor.

Fiecare acționar participat va avea un vot de fiecare acțiune, dar nu va putea exercita mai mult de un vot. *Fonda*

Știri bune.

În fine o știre bună dela C. F. Dir. Reg. Arad, și anume:

Cu mare bucurie și plăcere înregistrăm că Dl ing. Anastasiade, S.-Dir. Dir. Reg. Arad—Timișoara a fost sarcinat de a conduce Serviciul L. de ținere din Această Direcțiune, locul ing. Weill Jdan, care a fost în retragere cu data de 1 Ianuarie c. pe baza ordinului Dir. Generale București.

Dl ing. Anastasiade este un om și adevărat român, cu o inimă nobilă care știe prețui și iubi tot ce e românesc cinstit și drept li urăm inimă bun venit în postul de conducere și sperăm că va ști să romanizeze pe deplin acest serviciu, unde până în prezent a fost tixit de străini, mai cu seamă de jidani, cari — lura zice, că poate n'au rămas de departe fără să nu dea cu limba prin... simțână.

Acest simpatic înalt funcționar s'apare în circulara Dlui către personalul serviciului de întreținere între altele „...și că mă voi sili din toate punctele, ca împreună cu DV. să ridic nivelul acestui serviciu astfel ca să facă față adm. noastre.

De asemenea asigur personalului voi fi un îndărjit apărător al drepturilor lor sprijinind și ajutând cu toată căldura pe cei, cari umblă după dreptate... Voi ști să apreciez pe cei cari muncesc și se obosesc pentru bunul mers al serviciului și voi căuta pe toate căile legale ca ei să fie compensați (Bravo! Red.).

Cer și cu în schimb: înțelegere, exactitate și precizie în executarea ordinelor; apoi muncă, disciplină, curaj și devotament pentru instituția în care servim.”

Iată cum vorbește un suflet românesc, jidovii sigur vor că-i fascist, sperăm însă că va fi marea dru de acuze aduse de jidani, vor chelălăi-scăuna cu atât mai mult cu cât îi vom călca mai din greu coadă ori mai bine pe cap.

Noi Vă asigurăm de stima, încrederea și simpatia noastră.

În felul acesta, pe lângă cea

Când oamenii nu-și cunosc chemarea!

Reforma agrară în forma cum se prezintă azi, executarea ei este un bun prilej pentru a se îmbogăți unii ori alții pe cari soarta i-a pus să execute această lege, spre nefericirea bietului popor. E vorba de felul cum s-a executat dispozițiile legii ori ordonanțele dlui ministru de resort tocmai în comuna noastră Comlăuș. După satisfacerea cu 2 jug. a celor din tabloul de împărțire, a rămas circa 179 jug., din care dl agronom a făcut rezervă de stat. A și dat pământul pe baza informațiilor primite dela delegații, cu care dl agronom are foarte bune relații. Văzând că felul cum a fost distribuit pământul nu consumă cu interesele locale ale comunei, comitetul local a protestat la dl inspector general Bistreanu, care atunci se află în Arad, contra procedurii dlui agronom, care fără cel mai elementar contact cu comitetul local, ori autoritățile locale a purces la împărțirea pământului în obștii. Dl insp. gen. Bistreanu aflând motivul protestului a dat îndrumare dlui agronom ca în termen de 8 zile să se prezinte în comună și să-i raporteze că a dat pământul în conțelegere cu comitetul local și respective autoritățile comunale. S'a și prezentat dl agronom în comună dar nici nu voia să audă de o listă întocmită de com. local ori primărie. Acuma sau dl agronom cunoaște mai bine sătenii cari au garanți sau are aranjamente față de unii domni, lista dsale, și mi-e frică că presupunerea a li-a e reală. Tot cu această ocaziune comitetul își arată neîncrederea în delegații comunale și cere destituirea lor. Subsemnatul am și dat dlui agronom o declarație scrisă de 2 oameni în prezența cărora delegatul Ioan Grigorie Mișconi a cerut 15.000 Lei pentru ca să nu împedecă aprobarea unui contract de vânzare a unei moșii. Pe baza acestora dl agronom în fața comitetului local prin proces verbal a suspendat pe numitul delegat și a instituit prin com. local altul până la alegere.

Puțin mai târziu ne pomenim cu un art. Nr. 352—1924, al dlui agronom care cu provocare la ord. 2286—1924, al dlui consilier comunică comitetului local că „nu sa aprobat suspendarea delegatului Ioan Mișcoiu nefiind acuzele întemeiate pe adevăr, și deci va rămânea în comitet numai doi delegați Gh. Bodea și Eberwein Ioan. Caraghios ordin! Pe cine a cerut dl agronom v'ro dată ca să arate că acuzele sunt bazate pe adevăr ori nu? Dacă sunt acuze nedrepte, cum de acuzatorul nu este poftit a se justifica, ori să fie dat în judecată pentru calomnie. Ori dl agronom are dreptul a face judecată ascultând numai pe acuzat și pe baza unor minciuni a-l absolve?

Și dacă nu se aprobă suspendarea, cum de nu a fost repus în postul său de delegat, și zice că va rămânea numai Bodea, nici Eberwein? Dar cu Mișconi ce e?

Il asigurăm pe dl agronom, că noi nu-l absolvim dela suspendare și nici Bodea nici Eberwein nu vor rămânea în comitet.

Înt'un alt act Nr. 529/1924 adresat dlui notar, roagă pe dl notar să nu anunțe locuitorii să nu plătească pentru măsurare, că comitetul și locuitorii au cerut pentru liniștirea spiritelor măsurarea, deci să nu turbure poporul, că numai noi avem dreptul să executăm legea ref. agrare. Dapoi dl agronom am dori să ne arăți Dta vre-o scrisoare în care noi am cerut măsurarea, și prin care locuitorii ori comitetul și locuitorii ori comitetul local a autorizat pe cineva ca să contracteze cu inginerul măsurarea și încă cu 45 Lei de jugh.

Ai Dta dl agronom cunoștință de ordinul Insp. general pentru Transilvania Nr. 1154 din 2 Noem. 1924, în care se zice: „la baza legii și a ordonanțelor în vigoare țărani îndreptățiți la pământ nu au nici un ban să plătească inginerului pentru măsurare”, iar dl notar a primit ordin dela autoritățile Dtale ca cu toba s'o anunțe locuitorilor. Cred că nu vei mai zice

că o făcut contrar legii. Dar acum să ne spuți Dta care lege Ți-a dat Dtale dreptul să trimiți delegații la Arad să contracteze cu inginerul zicând, că la care nu plătește nu-i dai pământ?

Așa înțelegi Dta că numai „Noi” avem dreptul a executa legea refer. agrar. Dta ai nu dreptul, ci datorința de a aplica corect legea și nu arbitrar ori după interesul Dtale.

Vom mai reveni!

Comlăuș, la 29 Dec. 1924.

Zenobie Brădeanu, preot.

O rușine națională.

Acum câteva zile am fost nevoit să trec în Jugoslavia prin punctul Stamora-Banat. La graniță, am rămas adânc consternat în fața unei rușini naționale care este, pichetul nostru. O cocioabă construită din îngrămădirea a 83 snopi de trestie (i-am numărat) fără ușă, fără sobă, servește de adăpost la doi grăniceri, mucenici tăcuți și răbdători ai nemeipomenitei noastre ȕșirinte.

Alături de această maghernită, față de care colibele negrilor din Africa centrală sunt adevărate palate și monumente de frumusețe, sărbii, și-au clădit o căsuță cât o cutioară ce-i drept, dar, casă pentru oameni cu ușă și fereastră, acoperită cu țigla, văruiată, cu sobă și coș.

Aș dori ca printr'o minune oarecare dl Ministru de Războiu și prietenul lui dela Finanțe să se transforme în doi grăniceri, hrăniți și îmbrăcați ca acei pe cari i-am văzut eu și, să facă de caraulă în maghernița dela Stamora timp de o zi și o noapte, acum în Ianuarie. Și după ce vor fi petrecut astfel o noapte le-ași dori, ca Dumnezeu să le lungească zilele vieții, să cunoască ce înseamnă reumatismele și răcelile contractate în slujba țării, care ar trebui să rămână o slujbă de înălțare și nu de umilire. M. G.

ARDEALULUI

*Și de-ar veni dușmanii cel mai cruzi
Și cei mai răi,*

Ardealule,

Te-or apăra cu vitejie fii tăi!

Pământul tău bogat

In care dorm eroii ce-au luptat

Cu focul cel mai sacru, vitejesc —

*Nu poate fi decât pământ curat și
[românesc!]*

Și dac'o fi barbarii furioși să vie

Cu ochii înălțătați de nebunie,

Cu gurile 'nspumate, păr vâlvoi,

Setoși de sânge, dornici de război

Și vor urla cu ură; răzbunare!

Noi fii tăi stăm gata la hotare!

Se vor isbi de noi!

Ni-e pieptul stâncă de granit,

Ni-s brațele de fier,

Ș'avem credință 'n Dumnezeu din cer!

Acei ce vor să ne cunoască lupta și

[avântul

Se vor preface una cu pământul!

Ardealule,

Tu leagăn strămoșesc,

Noi fii tăi te vrem curat și românesc!

De-o fi cândva,

Cu sânge te vom apăra,

Ardealule sublim!

Dar pradă la străini nu te-om lăsa,

Căci te iubim!

In tine dorm strămoșii somnul sfânt;

Ne dai și soarele și luna,

In lacrimile noastre plămădit:

Vei fi al nostru pentru totdeauna!

Pe-acei ce vor să ne cunoască lupta

[și avântul

li vom călca în picioare

Și-i vom preface una cu pământul!

Iustin Hieșiu.

ȘTIRI DE TOT FELUL.

Societatea Cântarea României din București, Sâmbătă 31 Ian., orele 9 seara în Palatul Cultural va da un concert sub dirigența d-lui Marcel Botez, cu concursul Soc. Filharmonice din Arad. — Prețurile: 100, 80, 60, 40 și 20 Lei. Bilete se găsesc la Librăria Diecezană din loc și seara la Cassă.

— Despre Seminarul Teologic-pedagogic din Arad vom scrie mai multe lucruri bune-rele așa cum sunt cum se petrec iar până atunci trebuie să-o spunem deja și azi că această instituție care a fost, este și ar trebui să fie fală și mândria instituțiilor de felul ei, este parcă abandonată, părăsită de toți, de consistor, de stat, de oraș.. Te doare când auzi ce mizerie, câte neajunsuri trebuie să îndure domni seminariști și de câte sfoțări supraomenești are nevoie necobositul și vrednicul director exemplu de conducător, ca să poată să susție cu orice preț această instituție.

Rezultatul unei anchete în Nrii viitori.

Aviz jidanilor: Dela 1 Februarie nu se mai dă dreptul de a deschide noi cărciumi. *Aoleo!* Ce va fi cu ghișețul?

— Corul Lira din Pesac Bănat a aranjat un concert care a reușit foarte bine. Imnul studentesc a fost repetat. Ce ticăloși sunt Românii cari nu permit să se cânte acest imn și ce oameni însuflețiți trebuie să fie aceea, cari pretind ca cel puțin de 2 ori să fie cântat — repetat de corul Trăscă iubiiții noștri studenți.

— Din mai multe părți ne vin plângeri că nu primesc regulat ziarul, ba unii îl și returnează din cauza aceasta. Noi declarăm că ziarul se trimite tuturor abonaților regulat și numai oameni necinstiți sunt cauza că nu îl primesc fiecare la timp.

— În Franța fiind cu mult mai multe femei decât bărbați, un bărbat poate ținea și 2 femei. La noi și una e prea mult.

— Din Agriș ni se comunică că jidanii se obrănesc acolo și pe mai departe, cu deosebire sunt executați lucrătorii de poduri.

Când vor ști acești mișei de frica legilor noastre?

— În comuna Cuvin, Joja Gh. a împușcat pe vărul său Ardelean Dumitru fiindcă au fost certați pentru o moștenire.

Intrebăm: este adevărat că la Dir. Reg. C. F. R. stăinii cari doresc să ocupe posturi fac examenele respective pretinse de minister în limba lor și nu în cea română?

— Bată-l, să-l bată. Domnișorul Agronom din Siria a intentat proces de calomnie, contra noastră. Nouă ne pare foarte bine că vom putea să-l avem în față înaintea judecătorei și vom publica sentința ce se va aduce pe urma banchilor ce le vom destăina despre acest Domnișor.

Camera italiană a votat noua lege electorală. Camera italiană a votat noua lege electorală. Ministrul de interne a rostit cu acest prilej un mare și important discurs.

Majoritatea parlamentară s'a devedit unită și compactă, probând un sentiment de disciplină foarte pronunțat. Cercurile politice și presa consideră această manifestare ca o nouă dovadă a tăriei cabinetului și a încrederii pe care poporul italian o are în el.

Croaznică ciocnire de tren în Pâncota. Luni seara trenul de marfă care a plecat din Arad a fost lăsat pe linia unde stătea trenul de marfă dela Brad care era garat în stația din Pâncota și cu care s'a ciocnit atât de puternic, făcându-se țândări locomotivele. Greșala s'a observat abia în ultimul moment, când însă nu s'a putut evita nenorocirea. Mecanicul Nistor a fost scos mort și mutilat de sub ruine. Mecanicul Nagy a fost grav rănit. Mai mulți frânari au fost răniți mai ușor, unii din dânși s'arind din vreme de pe tren. Pagubele sunt enorme. S'a deschis o anchetă.

Sporul de salariu la comne. Ministrul de interne a dat o circulară primăriilor comunelor urbane din țară prin care le încuviințează ca sporul de 30 la sută acordat cu începere dela 1 Ianuarie a. c. funcționarilor statului, urmează a se acorda și funcționarilor comunali.

— Rusia amenință Europa cu războiul prin Cicerin comisarul sovietic dela externe care zice: că scopul urmărit de soviete este distrugerea statelor „burgheze” prin războiu.

Prăvălia „Luvrul” închisă de autorități. Tribunalul din Arad, prin un deces a închis prăvălia „Luvrul” proprietatea jidanilor Neumann și Singer, despre care am amintit în rândul trecut, deoarece conform unui denunț al creditorilor, aceștia au săvârșit mai multe înșelătorii și escrocherii, vânzând marfa mai ieftin decât au cumpărat dela acela pe datorie.

Răpirea unei domnișoare din R.-Sărat. Tânărul Iorgu N. Tomescu iubea cu pasiune pe d-ra Steliana Vasile. Fata însă nu dădea nici o atențiune acestei dragoste. Indignat de indiferența domnișoarei Tomescu și-a pus în gând să o răpească. În acest scop s'a mascat și a pândit-o, când a părăsit casa. În momentul când a ajuns la șoseaua națională, răpitorul a sărit asupra fetei târându-o cu forța într'o căruță care era pregătită mai dinainte. După aceasta a fost adusă la locuința lui Tomescu a fost necinstită. A doua zi d-ra Steliana a reușit să fugă din casa răpitorului și a anunțat jandarmii.

Seducătorul fiind mascat, cercetările jandarmilor au mers greu. Pentru a se putea descoperi răpitorul, au fost arestate șapte persoane. Victima, Dra Steliana Vasile a dat amănunte asupra răpirei. Tomescu a fost arestat și adus la parchetul din Focșani. În fața primului procuror s'arid a mărturisit fapta sa. Tomescu a fost depus în arestul preventiv.

Romanizările.

— *Ce ar trebui interzis la noi. — Cum ne pângăresc jidanii cele mai frumoase nume românești.* —

Citim în „Monitorul Oficial.” D. Eli Herș L. Șulimovici, domiciliat în Iași, a făcut cerere acestui minister de a fi autorizat să schimbe numele său patronimic de Șulimovici în acela de Șulimovici spre a se numi *Eli Stroescu*. (Ce nume frumos. N. Red.)

D. Ignat S. Weiss, domiciliat în București, a făcut cerere acestui minister de a fi autorizat să schimbe numele său patronimic de Weiss în acela de *Albulescu*, spre a se numi Ignat *Albulescu*.

D. Marcu M. Șmilovici, domiciliat în Iași, a făcut cerere acestui minister de a fi autorizat să schimbe numele său patronimic de Șmilovici în acela de *Moldoveanu*, spre a se numi Marcu *Moldoveanu*.

Ministrul justiției publice aceasta conform art. 9 din legea asupra numelui, spre știința aceluia cari ar voi să facă opoziție în termenul prevăzut de aliniatul II al zisului articol.

Cazuri de astea am putea înregistra zilnic 30—40 la număr.

SE ZICE:

Că la Dir. Reg. a C. F.-ului din Arad este înființată aproape de 2 ani, școala specială de mișcare și întreținere, unde funcționează ca secretar un domn cu numele Hödl, sas ungrizat, care persecută pe bieții elevi români și nu primește la aceste cursuri speciale, decât unguri și sași, iar pe ai noștri îi trimite dela Iuda la Pilaț, numai ca să se scape de ei. Are cunoștință de aceste lucruri dl dir. Pop și dacă nu, îl rugăm a lua cele mai severe măsuri, respective a-l delătura pe acest om netrebnic din funcțiunea ce ocupă. Așteptăm încă o faptă nobilă!

Că la locuința jidanului Horovitz, inginer la C. F. R., în zilele trecute s'a ținut un tãmbãlau până în zori. Au participat afară de jidovi și jidoviți și dl dir. reg. cu nepoata sa dșoara Missing. — (nu știm dacă această dșoară este nepoata ori fiica dlui dir., fiindcă ea călătorește cu bilet de tren gratuit odată ca fiică, altădată ca nepoata dlui dir. sub numele de Pop, și totuși o cheamă Elena Missing), — dl ing. Rimbaș cu dna și alți funcționari superiori români, unde au băut șampanie și au mâncat mâncări pompoase în onoarea jidanului Horovitz, care — cum se știe — va pleca zilele acestea la Palestina pentru ocuparea postului de dir. al C. F. mozaice. Cale bună die Horovicska!

Că în 1923 erau în România 503 mii 380 de cărciumi. Bravo, acestea și cu sinagogile ne vor fericii neamul și țara.

Că România e a patra țară viticolă din lume, îndată după Franța, Italia și Spania. Iată care a fost producțiunea totală de vin în anul 1922, în principalele țări viticole:

	decalitri
1. Franța cu Algeria	787.230.000
2. Italia	355.000.000
3. Spania	250.000.000
4. România	73.900.000
5. Portugalia	59.000.000
6. Ungaria	48.000.000
7. Argentina	47.000.000
8. Jugoslavia	43.000.000
9. Grecia cu insulele	35.000.000
10. Germania	34.000.000
11. Chily	25.000.000
12. Bulgaria	11.000.000

Că în Ghioroc este un medic jidan care nici n'are dreptul de cetățean român și nici diploma de medic justificată și totuși face praxă. Contra serviciului sanitar din județ avem multe plângeri pe cari le înmulțim cu această și rugăm pe Dl prim medic județean să binevoiască a lua măsurile necesare ca să dispară anarhia ce predomină resortul Diui în județ și să nu se treacă cu vederea astfel de stări, ce jignesc dreptatea, cinstea și mieșorează încrederea poporului și a domnilor medici în conducătorul suprem.

Că afară de autorități au mai luat parte la balul societății femeilor jidoavce de binefacere din Arad și alte „faine” elemente ale neamului românesc. Bravo! cinste ori rușine lor? Ce credeți?

Când vin jidanii la noi? Au fost la balul „Crucei Roșii” societate de altfel internațională?

Și când vin, vin numai să-și poată bate joc de noi!

Că Dna Măria Sa, soția hoțului, fost administrator la spitalul de copii locuiește și mănâncă în spitalul județean. Se poate?

Că la Dir. Reg. C. F. R. — probabil și în alte locuri — pentru aceea nu se poate intra înainte de 11 ore a. m., ca până la acea oră să-și poată rezolva în tihnă unii și alții afacerile cu... jidanii chemați acolo ori anume tot pe telefon, cărora le este permisă intrarea ori când.

ELENA NEGUȘ ȘICLOVAN
CROITORIE DE DAME
A R A D,
Colț Piața de pasări și str. Turnului nr. 3

Cenzurat: Prefectura județului.

„ARADANA” societate comercială și industrială pe acțiuni în Arad

CONVOCARE.

Direcțiunea societății comerciale și industriale pe acțiuni „ARADANA” în virtutea art. 48 din statute convoacă prin aceasta pe Domnii acționari la a

V-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad la 15 Februarie 1925, Duminică la orele 11 a. m. în localurile institutului „ARADANA” Bulev. Regele Ferdinand I. Nr. 40, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul Direcțiunii și al Consiliului de Cenzori; stabilirea bilanțului și descărcarea Consiliului de Administrație și a Consiliului de Cenzori pentru anul de gestiune 1924.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului net.
3. Alegerea membrilor în Consiliul de Cenzori.
4. Eventuale alte propuneri prezentate Direcțiunii în sensul Art. 13 din statute cu 48 ore înainte de adunare.

Arad, din ședința direcțiunii ținută la 14 Ianuarie 1925.

Direcțiunea institutului

„Aradana”,

societate comercială și industrială pe acțiuni în Arad.

NB. Acei domni acționari, cari voiesc să-și exercite dreptul de votare, trebuie să-și anunțe direcțiunea participarea cu 24 ore înainte de a se ține adunarea generală (art. 12 din statute).

ACTIV.			CONTUL BILANȚ încheiat la 31 Decembrie 1924.			PASIV.		
Cassa în numerar		527302 81	Capital social		7500000			
Efecte de primit	7756670 50		Fond de rezervă	240601 29				
Imprumut de Co. Crt.	3944329 55		„ „ penziune	135440 20	376041 49			
Debitori la mărfuri	1146134 73	12847134 78	Bănci		2783457			
Cointeresări		2000000	Conturi curente creditoare		1190146 64			
Imobile	1.103.070 40		Reescont		1000000			
Descris	103070 40	1000000	Depuneri spre fructificare	2395000 83				
Efecte publice și acțiuni	1093177	2093177	„ în Co. Crt.	12003 60	2407004 43			
Mobilier și casse de fer		1	Depozite pt. vase împrumutate	105707 40				
Anticipațiuni		174	„ „ saci împrumutați	22840				
Mărfuri		472224 82	„ de Cassa	23410 70	151958 10			
			Dividende neridicate		61800			
			Interese cuvenite anului 1925		237392			
			Venit transpus din anul 1923	10966 13				
			Venit curat	2221248 62	2232214 75			
		17940014 41			17940014 41			

DEBIT.			CONTUL PROFIT și PIERDERE încheiat la 31 Decembrie 1924.			CREDIT.		
Salare și bani de locuință		461750	Venit transpus din anul 1923		10966 13			
Spese generale		288285 42	Interese, Provizii și alte venituri		3277237 48			
Impozit de 10% la int. Depun.	19095							
Competință de timbru	12069 74							
Interese la Depuneri	209623 08							
Porto	2020							
interese Reescont	37176 98	279984 80						
Impozit către Stat		24078 64						
Perdere la chimice		1890						
Venit transpus din anul 1923	10966 13							
Venit curat	2221248 62	2232214 75						
		3288203 61			3288203 61			

Arad, la 31 Decembrie 1924.

Pentru contabilitate:

Ioan Tatu m. p. director s.

DIRECȚIUNEA:

- Dr. Mihai Mărcuș m. p., Dr. Eugen Costina m. p., Vasile V. Stefan m. p., Dr. Iustin Marșieu m. p.
Dr. Teodor Pap m. p., Teodor Stan m. p., Mihai Constantin m. p., Cornel Lazar m. p., Ioan Chera m. p.

CONSILIUL DE CENZORI:

Verificat și găsit conform cu registrele și realitățile.

- Maxim I. Vulcu m. p., Palcu Lazar m. p., Augustin Butariu m. p., Gheorghe Dumitrescu m. p., Virgil Serb m. p.

Caut

4 ucenici
în prăvălia mea de spite-
rie și manufactură ::

PETRU BARȘAN
Bozovici (Banat)

IOAN BALAȘIU
prăvălie de modă

Arad, Str. Meșianu (Casa bisericii)

Aviz. Cu onoare aduc la cunoștință onoratului public și autorităților bisericesti, că în ARAD, str. Românului N-rul 7, am deschis un

Birou tehnic de arhitectură

Construiesc: orice planuri de casă, școli și biserici împreună cu devizele (preliminare) lor, mai de parte execut colacionării de totfelul de lucrări de zidiri, și întreprind totfelul de lucrări tehnice, clădiri etc.

Cu stimă:
TEODOR CIOBAN
arhitect.

„PODGORIA”

este cel mai ieftin isvor de aprovizionare cu TEXTILE

lângă gara trenului electric podgoran

ARAD

Bulevardul Regele Ferdinand I.

62